

vezilo

GLASILO BELOKRANJSKE
TRIKOTAŽNE INDUSTRIJE

SMRT DŽEMALA BIJEDIĆA

V torek, 18. jan., malo pred 11. uro, je v letalski nesreči v bližini Kreševa pri Sarajevu izgubil življenje v letalski nesreči letala tipa „Leer jet“ predsednik zveznega izvršnega sveta Džemal Bijedić. Skupaj z njim so umrli njegova žena Razija, podsekretar v kabinetu IS Šmajo Hrle, pomožno osebo in posadka letala. V sporočilu o nesreči je rečeno, da vzroke raziskujejo.

Med sožalnimi brzojavkami družini Džemala Bijedića, ki prihajajo iz vse države in tujine, je med prvimi prispela tudi brzojavka tovariša Tita in njegove žene Jovanke, ki sta bila ta čas na uradnem in prijateljskem obisku v Libiji. Tovariš Tito je v svoji izjavi o uglednem voditelju dejal, da je smrt tov. Bijedića zapustila veliko in bolečo praznino.

(materialni) stroški – 24 milijard starih dinarjev. 1% prihranka pri odpadku pomeni 240 milijonov ali 40% osebne dohodka vseh zaposlenih. Naštel sem samo tri osnovne stvari, katerim bomo morali letos posvetiti več pozornosti, če želimo kaj prigrisodariti za danes in za jutri.

NIKOLA PODREBARAC

Osnovne naloge v letu 1977

Ta mesec sprejemamo plan za leto 1977. Vsem nam je znano, da smo kljub težavam, v katerih je tekstilna industrija, dokaj uspešno končali poslovanje v letu 1976, saj smo skoraj v celoti dosegli postavljene cilje gospodarskega načrta. V novi plan štartamo precej bogatejši, ker smo z investicijami v pletilnico in barvarno razrešili kronično ozka grla proizvodnje. Letos imamo resnično zelo dobre tehnične pogoje, da znatno povečamo proizvodnjo in proizvodnost na zaposlenega. Prav zato je tudi zastavljeni plan proizvodnje in prodaje za 23% večji kot lani.

V vsakem proizvodnem procesu nastopajo trije osnovni produkcijski tvorci, to so: delovna sredstva (stroji), predmeti dela (material), in delovna sila (ljudje). Če so vsi trije faktorji optimalno izkoriščeni, je tudi končni rezultat poslovanja naj-

boljši. Če zataji katerikoli od teh elementov, ne moremo pričakovati uspeha. V Beti imamo dobre stroje in dovolj pridnih ter kvalificiranih ljudi. Glede na likvidnost podjetja in možnosti financiranja ne pričakujemo nobenih težav pri nabavi surovin in drugega kvalitetnega materiala za proizvodnjo. Važno pa je, kako se bomo organizirali, da bi najbolje izkoristili proizvodne zmogljivosti, osnovni in pomožni material ter razpoložljivi delovni čas.

Zaradi zgoraj omenjenih vzrokov smo vnesli v letošnji gospodarski načrt nov stabilizacijski program, ki ima naslednje značilnosti:

1. tehnični sektor skupno z vodstvi TOZD mora z novim sistemom operativnega planiranja uravnati proizvodnjo tako, da nam stroji ne bodo stali na nekaterih stopnjah, na drugih pa bo potrebno nadurno delo.

Osnovna naloga je torej uskladiti prodajo in proizvodnjo tako, da bodo kapacitete enakomerno in optimalno izkoriščene.

2. kadrovski sektor je zadolžen skrbeti za takšno sistemizacijo dela, da bo sleherni delavec v osmih urah disciplinirano prisoten in da bo delal samo svoje delo. Imamo precej opravičenih izostankov, pa tudi takih, za katere je opravičenost dvomljiva. Tesnejše sodelovanje z zdravstveno in socialno službo naj bi zmanjšalo bolniško.

3. Največ pa lahko prihranimo pri odpadku materiala zlasti v krojilnici in pri gostoti pletenja. Tehnološka in kontrolna služba morata tesno sodelovati pri kontroli normativov in konstrukciji. Vsako odstopanje se bo neposredno odrazilo v dohodku TOZD in s tem tudi pri osebnih dohodkih. Največjo vrednost poslovnih stroškov predstavljajo prav variabilni

Po nekaj letih zamotanih gibanj, ko smo se postavljali po robu številnim dilemam in odporom, smo v letu 1976 temeljiteje izpopolnili novi družbenopolitični in gospodarski sistem, dosegli visoko stopnjo notranje stabilnosti in zagotovili jasne perspektive dolgoročnega razvoja naše skupnosti. Zagotovili smo pogoje za boljše organiziranje

Iz Titove poslanice

družbe in učinkovitejše delovanje vseh njenih delov v prizadevanju za hitrejši in skladnejši razvoj v celoti.

Vse to smo dosegli predvsem po zaslugi zavzetij delovanja komunistov, nadaljnje krepitve njihove idejnopolične enotnosti, enotnosti vodstva in ljudstva in vsestranske podpore najširših slojev družbe pri uresničevanju sprejetih rešitev in sklepov.

Pred kratkim sem govoril o rezultatih, ki smo jih dosegli v minulem obdobju in pri tem še posebej poudaril uspehe v gospodarski stabilizaciji. Najbolj pomembno je, da smo se v tem letu, veliko bolj kot kdaj prej, usmerili k ustvarjalnemu delu in konkretnemu boju za uresničevanje ciljev, določenih z načrtom. V naših družbenih odno-

sih se čedalje bolj izraža nova kvaliteta – močnejša odgovornost posameznikov in družbe, dozoreva zavest o skupnih ciljnih in poteh, po katerih naj bi jih dosegli...

Pri reševanju vitalnih vprašanj smo, zlasti kar zadeva standard, veliko napravili, pa vendarle ne toliko, kolikor smo se namenili. Prav v letu, ki se izteka, sta se izrazila aktivnejši odnos in odgovornejši stališče do teh vprašanj. V družbi je čutili ugodnejše vzdušje, zlasti v prizadevanjih, da bi izboljšali kakovost življenjskih in delovnih pogojev naših občanov. Kajti v času, v katerem živimo in na pričujoči stopnji razvoja, lahko in moramo čedalje bolj skrbeti za kakovost vsega, kar delamo. V mislih imam najnost učinkovitejšega gospodarjenja in izboljšanja produktiv-

nosti dela, kajti standard in splošni napredek sta odvisna od tega, kako in koliko bomo delali. Pri tem mislim tudi na večjo humanizacijo načina življenja in odnosov med ljudmi nasploh.

Poudariti želim, da mora biti takšen odnos vseh organiziranih socialističnih sil z zvezo komunistov na čelu temeljna značilnost našega dela v letu 1977. Če torej hočemo hitreje napredovati, moramo nujno več in bolje delati, učinkoviteje združevati sile in smotrneje izrabljati vse notranje možnosti...

Leto, ki ga puščamo za seboj, nam je dalo dobro podlago za še uspešnejše in plodnejše leto 1977, tako na notranji kot na zunanji ravni. Znova želim poudariti, da enotnost naših delovnih ljudi ni bila nikoli trdnješa kot danes...

Vsem našim delovnim ljudem in vsem našim občanom, pionirjem in mladincem, pripadnikom ljudske obrambe in državne varnosti izrekam najboljše želje za srečo in uspehe v novem 1977. letu.

Posameznik in življenjsko okolje

Slabšanje razmer v življenjskem okolju neposredno ovira gospodarsko rast in raven industrijske predelave surovin. Vsak posameznik pa kot porabnik vendarle lahko vpliva na izboljšanje življenjskega okolja.

Z vsako vrsto energije ravnajmo preudarno. Izključimo razsvetljavo, električno peč, radio, televizijo in drugo takoj, ko jih ne rabimo več.

S toplotno izolacijo hiš, stanovanjskih in bivalnih prostorov lahko znatno prihranimo pri gorivu. Za stene in strope izbirajmo le svetle barve, ker tudi s tem prihranimo umetno razsvetljavo. Borimo se proti svetlobnim reklamam, ki so nepotrebne.

Ne kupujemo pijač (sadnih sokov, piva in drugih) v alu-folijah. Z vsako odvrženo folijo namreč uničujemo precejšnje količine energije, ki je bila potrebna za proizvodnjo alu-folije.

Voda

Čimprej popravimo poškodovane pipe in cevovode. Tako preprečujemo preveliko porabo pitne vode. Pri prhanju porabimo petkrat manj vode kot pri koptanju v kadi. Počakajmo, da se nabere dovolj perila za napolnitev stroja. Precej manj vode porabimo, če peremo avto z vodo iz vedra, kot pa če uporabimo vodni curek iz cevi.

Skrbno moramo paziti, da ne razlivamo olja. Liter razlitega olja lahko uniči milijone litrov pitne vode. Skrbeti moramo za redne preglede zbiralnikov.

Material za pakiranje

Že pri nakupu pazimo in kupujemo blago brez embalaže, ki bi jo morali potem odvreči. Izdatke za nakup vrečk omejimo tudi tako, da kupujemo s torbico, četudi staromodno. Ne kupujemo pijač v nezamenljivih posodah. Le-te so dražje pa še vedno znova obnavljajo vprašanje, kam z odpadki.

Ob hrani, ki jo jemljemo s seboj na izlet ali na pot, vzemimo posebno vrečko za odpadke, ki jih potem odvržemo v smetnjak in tako preprečimo onesnaževanje okolja.

Stare časopise, obleke, krpe, oddajamo v zbiralnike, ki so namenjeni za predelavo odpad-

kov, iztržki pa naj bodo namenjeni dobrodelnim ustanovam.

Ne kupujemo in ne uporabljajmo brisač, robčkov in drugega blaga, ki ga moramo po enkratni uporabi odvreči. Stroški za proizvodnjo takšnih vrst blaga niso v sorazmerju z njihovo uporabno vrednostjo.

Zrak

Pred nakupom vozila preudarimo, če ga dejansko potrebuje-

mo ter premislimo na bodoče izdatke (nabavna cena, bencin, davki, zavarovanje itd.). Pri izboru naj imajo prednost manjša vozila, ki porabijo manj energije.

Na daljšo pot potujemo z železnico. Vlak znatno manj onesnažuje okolje ter prepelje veliko večje število potnikov pri enakem prostoru in pri enaki porabi energije kot avtomobil. Posle na krajše razdalje opravljajmo peš ali s kolesom.

Skrbeti moramo za redne preglede gorilnikov peči na olje. Ne zažigajmo trave in listja, raje ju uporabimo pametno. Opuščajmo kajenje, upoštevajmo pristnost nekadilcev in jim ne kvaramo čistega zraka.

Živila

Pri nakupu zelenjave in plovov izbirajmo tiste vrste, ki so bile gojene brez razprševanja strupenih snovi in umetnih mineralnih snovi. Podpirajmo tiste kmetijske organizacije, ki pridelujejo živila brez umetnih in škodljivih snovi.

Narava in počitek

Zavzemajmo se za to, da parki in zelenice ne bodo zasejani samo s travo, ampak da bodo porasli z grmovjem in drevjem

ter da bodo popestreni s tolmuni in jezerci. Sprednje veliko drevo obnovi več zraka kot hektar zelene površine.

Ne uničujmo okolja z odpadki, dajmo pticam drevesa za gnezda, podpirajmo ukrepe, ki imajo za cilj ohraniti izumirajoče živalske vrste. Ne kupujmo oblačil, ki so izdelana iz živalskih kož.

Tudi otroke navajajmo k spoznavanju lepote narave ter k razumevanju ekoloških razmer v življenjskem okolju. Le tako se bo spremenil tudi odnos celotne družbe do urejanja življenjskega okolja.

B. C.

KOLIKO JE STALO VEZILO

Zakon o tisku zahteva, da objavimo enkrat na leto stroške, ki nastanejo pri tiskanju tovarniškega glasila. Pa si jih ogledimo: v letu 1976 je bilo izplačano sodelavcem, avtorjem, honorarjem iz delovne organizacije Beti v višini 15.310,00 dinarjev; zunanji sodelavci – v glavnem novinarji Dolenjskega lista – so zaslužili s svojimi prispevki v VeziLU lani 18.798,00 dinarjev, usluge tiskanja pa so nas veljale 90.000,00 dinarjev. Skupno torej: 124.108,00 dinarjev.

Uredništvo

Pred kratkim se je zaključilo prvenstvo republiške košarkarske lige, v kateri sta letos pod imenom MKZ Dolenjska združeni nastopili ekipi Beti in Novoteksa. V reprezentanci so nastopili tudi trije naši košarkarji, in sicer Vergot, Švinger in Medek. Predvsem slednja dva sta bila na vseh tekmah, ki sta jih odigrala, vedno med najboljšimi.

Ureja uredniški odbor: Slobodanka Videtič, Stevica Medek, Dragica Nenadič, Milan Travnikar, Milan Bračička, Marjan Pavlovič, Ivan Brodarič in Ivan Biščan. Glavni in odgovorni urednik: Toni Gašperič, tehnični urednik: Janez Pezelj. Izdaja Belokranjska trikotna industrija Metlika. VEZILO izhaja enkrat na mesec v 1700 izvodih. Stavek, filmi in prelom Dolenjski list, tisk KNJIGOTISK Novo mesto.

Predstavniki našega podjetja so na licitaciji v likvidiranem Subotiškem podjetju Bačka produkt kupili več okroglih pletilskih strojev, s katerimi bomo močno povečali kapacitete naše pletilnice.

Naloge za poslovno leto 1977

S temeljnim samoupravnim sporazumom (TSS) in ostalimi akti imamo določen način planiranja in spremljanja planskih nalog.

TOZD in podjetje kot celota uresničujeta svoje dolgoročne in srednjeročne načrte s sprejetjem in izvrševanjem letnih gospodarskih načrtov. S temi načrti TOZD določajo naloge, ukrepe in sredstva za uresničevanje načrtovanih ciljev.

V TTS in ostalih sprejetih samoupravnih aktih je zapisano, da so celotni dohodek, dohodek in ostanek čistega dohodka vsake TOZD odvisni od tržnih pogojev in se odražajo v sorazmerni udeležbi na skupnem rezultatu, ustvarjenem v podjetju kot rezultat skupnega dela. Pri tem moramo upoštevati odstopanje od normativov variabilnih in fiksnih stroškov. Sorazmerne udeležbe določa letni gospodarski načrt.

Poseben pomen pa je dobilo planiranje s sprejetjem Zakona o temeljih samoupravnih planov, z Zakonom o družbenem planiranju in Zakonu o združenem delu. Ti zakoni precizno in točno določajo vsebino in obliko planiranja in odgovornosti do sprejetih planskih obvez. To pomeni, da je plan za TOZD ali delovno organizacijo interni zakon, ki ga je treba spoštovati in realizirati. Vsako odstopanje ali neizpolnitev pomeni v skladu z zakonom hujšo kršitev delovnih obveznosti in se šteje za disciplinsko in materialno odgovornost.

Tako kot za vsako leto, smo tudi za leto 1977 že izdelali osnutek proizvodno finančnega plana. Ta se nekoliko razlikuje od dosedanjih letnih planov. Je veliko bolj konkreten in določa vse parametre, ki jih mora vsebovati plan in ki so potrebni za analizo in spremljanje planskih nalog. Iz osnutka plana je razvidno, kakšne naloge stojijo pred posamezno TOZD in skupnimi službami. Seštevek vseh nalog nam pokaže naslednje:

Celotni dohodek	425.280 din
Dohodek	123.922 din
Pogodbene in zakonske obveznosti	22.615 din
Osebnih dohodki	81.509 din
Ostanek čistega dohodka	17.940 din
Število zaposlenih	1.500
Izvoz	3.310,000 din

Predvidene naloge niso majhne. Za celotni dohodek (CD) se predvideva povečanje v odnosu na realizacijo leta 1976 za 25 %. Dohodek za 25 %, OD za 18 %, ostanek čistega dohodka za 130 promilov in zaposlenost za 4 %. Nekateri pokazatelji niso čisto primerljivi, ker smo v letu 1976 začeli obračunavati CD po plačani realizaciji. To najbolj odstopa pri ostanku čistega dohodka, ki bi se pri enakem načinu obračuna povečal le za 25 %. Veliko postavko pri povečanju stroškov predstavljajo tako imenovani fiksni stroški, to so vsi stroški razen porabe osnovnega in pomožnega materiala. Največji delež teh

povečanj gre na račun amortizacije (nove nabave osnovnih sredstev) in osebnih dohodkov.

Skupno povečanje teh stroškov znaša pribl. 22.600.000 din. Ta znesek bo potrebno prigrupirati z notranjimi ukrepi, kajti računa se, da bomo lahko z višjimi cenami gotovih izdelkov pokrili le višje cene osnovnega in pomožnega materiala. To pomeni, da bomo morali vse, kar bomo hoteli porabiti, razdeliti itd. ustvariti v lastni hiši. Na račun višjih cen (večja ponudba od povpraševanja) naših izdelkov in delitev iz tega naslova, ki mogoče računati; zato se je potrebno opreti na lastne sile in doseči planske naloge. Verjetno se ob tem vsiljuje vprašanje, kako to doseči. Res je, zadeva ni enostavna, ni pa tudi tako kritična, da se ne bi dala izpeljati. Omenili bomo le nekatere najvažnejše elemente in sicer:

- vzporedno z modernizacijo strojnega parka in ostalih delovnih pogojev se predvideva povečanje produktivnosti za 12 %;
- obvezno se je treba držati rokov proizvodnje in prodaje. To je ena od bistvenih nalog, če želimo doseči planske obveze. Dokazano je, da tista DO, ki bo svoje obveznosti v roku izpolnjevala, lahko računa na večji promet. Vsaj 90 % planskih nalog mora biti realizirano v dogovorjenem roku;
- znižati odpadke pri vseh konfekcijskih TOZD za 1 %;

- dosledno se držati normativov, kvalitete in zalog;
- znižati bolniško za 10 %.

Tu so naštetje le nekatere naloge. Ne izgledajo zahtevne, so pa odločilne pri vsakodnevnem doseganju sprejetih ciljev. Zavedati se moramo, da brez modernizacije ni mogoče doseči zaželeno – optimalno produktivnost, kvaliteto in roke; Zato pa je potreben denar. Ta sredstva pa je možno ustvariti z boljšim delom, z večjo prizadevnostjo in sodelovanjem vseh zaposlenih. Zmanjševanje akumulativnosti pomeni poslovanje na robu rentabilnosti in zaostajanje v razvoju. To bi lahko povedali tudi drugače. Od vseh zaposlenih je odvisen rezultat, osebni dohodek in razvoj delovne organizacije.

V plan smo vnesli veliko novosti glede prenašanja in pokrivanja nekaterih stroškov pomožnih dejavnosti. To so predvsem stroški:

- vzdrževanja (zidarji, mizarji, vodovod. itd.),
- transportnih storitev,
- mehanske delavnice,
- del stroškov Ljubljane,
- izdatkov za izobraževanje,
- kotlarne itd.

Za prenašanje teh stroškov so do sedaj obstajali različni dogovori, ključni, različne osnove in podobno. Predlagano je, naj vse prej omenjene storitve obremenijo tisto stroškovno mesto, za katero je opravljena določena usluga. To pomeni, da bo moral za vsako delo obstojati delovni nalog in na podlagi obračuna in podpisa bo sledila obremenitev. S tem ukrepom bi odpravili nepravilne ključne o razdelitvi stroškov in hkrati postavili točno kontrolo dela teh dejavnosti. Tako evidentirano delo bo tudi osnova za obračun in izplačilo osebnih dohodkov.

Tu smo naštetje le nekatere premike v planiranju. Takih sprememb je še veliko. Prav je, da te zadeve proučimo, uskladiamo in sprejmemo takšne elemente plana, ki jih bo mogoče na vseh področjih spremljati in uresničiti.

Zavedati se moramo, da tekstilna industrija ni v lahkem položaju. Le s skupnimi močmi in optimalnim naporom vseh zaposlenih lahko računamo in pričakujemo doseganje planskih nalog.

Glede na to, da bomo v prihodnjih dneh obravnavali in sprejemali plan za leto 1977 je prav, da ga temeljito proučimo, damo svoje pripombe in tako prispevamo svoj delež k tako važnemu dokumentu. Če se bo sleherni sodelavec zavedal in sprejel te naloge za svoje, bodo lahko planske naloge za leto 1977 v celoti realizirane.

Zadnji dnevi minulega leta v fotografiji

Pozdravni govor desetletnikom v TOZD Črnomelj je imel med drugimi tudi namestnik predsednika centralnega delavskega sveta Jože Strucelj. (Foto: Janez Žele)

Šah je kot naročen za dolge zimske večere. Nemalo je v Beti takšnih, ki radi posežejo po tej vrsti razvedrila, bilo pa je organiziranih že več turnirjev, na katerih so se naši delavci lepo odrezali. Tako tudi na delavskih športnih igrah, ki so se zaključile ob občinskem prazniku. (Foto: M. Vukmanič)

Delovni ljudje delovne organizacije Beti so se dan pred tako imenovanim štetjem posebne vrste v Avstriji zbrali na dvorišču podjetja, da bi tako izrazili protest proti odločitvi avstrijske vlade o jezikovnem preštevanju Koroških Slovencev in Gradiščanskih Hrvatov. (Foto: Janez Žele)

Novosti iz tozd Pletilnica

Na tržišču je bilo zadnja leta veliko povpraševanje po kvalitetnih izdelkih, zato smo morali posvetiti kvaliteti tudi mi vso pozornost. Že prej, a še posebno v letu 1976 smo si postavili cilj: spraviti kvaliteto na raven, ki jo zahteva tržišče. Uspeli smo in povpraševanje po naših izdelkih je raslo iz dneva v dan. Tako kmalu več nismo mogli zadostiti vsem potrebam, pa smo poiskali kooperante za nekatera pletiva, v TOZD Pletilnica pa smo uvedli štiriizmensko delo. S takšnim načinom dela nikakor nismo mogli biti zadovoljni, zato smo pričeli razmišljati o nabavi nove strojne opreme.

V drugi polovici leta 1976 je odpotovalo nekaj naših predstavnikov v Zahodno Nemčijo k proizvajalcem strojev. Tam so si ogledali najnovije dosežke strojne opreme. Vodstvo podjetja je odločilo, da kupi nekaj snutkovnih ter nekaj okroglopletilnih strojev, ki bi lahko izdelovali tudi tehnična pletiva. Ta strojna oprema veliko stane, pokazala pa se nam je tudi priložnost kupiti stroje Bačka produkta iz Subotice. Bačka produkt je šel namreč v stečaj, njihovih strojev pa je bilo nekaj deset. Udeležili smo se licitacije in ker je bila cena ugodna, smo odkupili vse stroje ter jih v rekordnem času treh dni razstavili, pripeljali v Metliko in jih razložili. Ekipa, ki je opravila to delo, zasluži vso pohvalo. Pri Bački produktu kupljene stroje smo postavili v prostor, kjer so bili nekaj raschel stroji in pa v prostor poleg Albi strojev. Nekaj strojev je pričelo delovati že pred koncem 1976. leta, drugi pa bodo pričeli obratovati do konca januarja oziroma v začetku februarja. Naše kapacitete se bodo tako povečale za več kot polovico, s 1. februarjem pa bomo lahko prešli tudi na triizmensko delo. Brez dvoma — nova delovna zmaga.

IVAN BRODARIČ

Priznam: sprva se mi je zdela zadeva smešna. Velike značke, na katerih piše v angleščini: Poljubi me, sem Slovenec. Na prsi si jih pripno naši ljudje onkraj velike luže. V Kanadi, ki je prostrana dežela in kjer veliko ljudi govori slovenski. Tudi mlajši ljudje, ki so se rodili v katerem od velikih kanadskih mest. To je drugi ali tretji rod izseljencev, ki so potovali tjakaj z ladjami še pred drugo svetovno vojno. Danes vas pripelje letalo v Toronto, v mesto z dvema milijonoma in sto dvajset tisoč prebivalci v dobrih devetih urah.

Na prireditve so torej prihajali ljudje s takimi značkami. Tudi v Vancouveru, na zahodu Kanade, ob Pacifiku. Ponosni, da pripadajo majhnemu narodu tam daleč na Balkanu, narodu, ki ga je manj, kot šteje Toronto prebivalcev. Narodu, ki je dokazal svetu smisel svojega jezika, kulture, obstoja. Značke so v moji zavesti izgubljale prizvok smešnosti. Zamenjal jo je občutek ponosa, tistega ponosa, ki v marsikom izmed nas komajda brli. Morda ga celo ni, sicer ne bi drveli kupovat robo v Avstrijo, ko so tam najbolj rovarili zoper Koroške Slovence in Gradiščanske Hrvatov.

To je ponos

Nastop ansambla iz domovine je za tamkajšnje Slovence veliko doživetje. Nemalo jih je bilo, ki so si vzeli dopust, da so se lahko udeležili več zaporednih koncertov v različnih mestih. Zakonca Ivanka in Slavko Zupet ter hčerka Valerija so prileteli iz Edmontona v Toronto, ker se na edmontonškem letališču niso imeli priložnosti posloviti od nas. In Edmonton je oddaljen od Toronta samo nekaj tisoč kilometrov... Pa sem se nehote spomnil na marsikaterega mladega človeka v domovini, ki je ves srečen, če se lahko spakuje s tujimi besedami in če lahko navleče nase majico z angleškim napisom na sprednji strani. Valerija Zupet, ki je sicer rojena v Kanadi, pa je imela pripeto modro-belo značko z napisom: Yes, Jugoslavija. Z njo sem bil ponosen tudi sam in Štirje kovači. Bilo je to 29. novembra, ko smo dobili rdeče nageljne na prsi, kajti naša domovina je takrat praznovala svoj rojstni dan...

TONI GAŠPERIČ

Kje so mladi?

Stal sem v vratarnici in pasel zijala. Bil je čas, ko zamenja dopoldansko izmeno popoldanska. Obrazi so drseli mimo mene. Sto, dvesto, veliko več. Večinoma mladi obrazi, s svojimi usodami, s svojimi mislimi in problemi. Mesto jih pogoltne vase in jih vrača drugi dan na

Občani s Tolminskega: „Hvala!“

Tolminsko občino je prizadel maja 1976 potres, ki je povzročil ogromno škodo na stanovanjskih, gospodarskih in komunalnih objektih. Potres je zlasti prizadel škodo v vaseh na levem bregu Soče, v Kobaridu, Breginjskem kotu in v vaseh proti Bovcu. Tudi v ostalih vaseh v občini je povzročil škodo, ki je terjala in bo terjala velike napore delovnih ljudi in občanov še v naslednjih letih, da odpravimo njegove posledice. Dodatno škodo in še večje probleme nam je povzročil potres 11. in 15. septembra, ki je zlasti v nekaterih vaseh poškodoval še tisto, kar se je dalo popraviti.

Delavske športne igre

Delavske športne igre so za nami. Nekateri ekipe so zadovoljne z doseženimi rezultati, spet druge ne. Roko na srce: kolikor smo se pripravljali, smo dosegli kar lep uspeh. Mislim, da v naši delovni organizaciji posvečamo delavskim športnim igram premalo pozornosti. Poglejmo samo, kako je bilo s tekmovanjem v malem nogometu. Druge ekipe so bile kompletne, mi pa smo morali vedno znova na koga čakati. Navsezadnje se je vse dobro končalo, za kar gre

delo. Redkokaterega od teh obrazov srečaš kje popoldne. Redki so, kot bi vsi drugi ostali za stenami, v svojih posteljah, v svoji koži.

Listam Vezilo. Tjavidan, toda kljub temu opazim, da glasu mladih ni v njem. Neverjetno je, da nihče od teh mladih nima ničesar povedati, predlagati, dopolniti, izraziti. Bojevitost je značilnost mladosti. Kje je? Jo je uničil tempo življenja, je tišina izraz malodušja, naveličanosti ali morda vdanosti. Ne vem. Premalo izobrazbe? Ne vem. Strah? Tudi tega ne vem. Strah pred kom ali pred čem? Ne vem, toda v glasilu ni mladosti in to me moti, ni zagnanosti,

Takoj po potresih septembra smo morali spremeniti delovni program, ker je to narekovalo stanje, ki je nastalo v naših vaseh.

Pričeli smo graditi 475 montažnih stanovanjskih objektov, 30 večnamenskih montažnih objektov in sanirati tista stanovanja, ki so bila še uporabna.

Od prvih dni dalje so pričeli delati v krajevnih skupnostih urbanisti, gradbeni delavci, montažerji in njihovi koooperanti. Več kot 40 gradbenih inženirjev in tehnikov nadzoruje dela in svetuje našim občanom, kako naj popravijo, da bo hiša trdna in varna. Pomoč je prihajala iz vseh krajev, v akcijo obnove „Posočja“ so se vključili vsi delovni ljudje in občani naše republike. Tudi iz sosednjih bratskih republik so nam priskočili na pomoč z materialom in denarjem. Pomagali nam bodo pri obnovi šolskih objektov.

V Posočju so v poletnih dneh delovale mladinske delovne brigade iz različnih krajev naše domovine. Od prvih dni je na našem območju na najkritičnejših mestih in delih prisotna JLA.

Zlasti po septembrskem potresu so prihajali delovni ljudje

tudi razlitega žolča (kolikokrat je že razvozljal klobčič problemov!) ni, ni zelenega obraza jeze. Kje je vzrok? Kot bi bili zadovoljni z vsem in z vsakomer. Pa vem, da ni tako, ni vse v redu, ni. Mladi obrazi pa gredo mimo mene in za njimi se gotovo skrivajo dobre, ne zlonamerne, ustvarjalne (če že hočete) misli. Toda brati se jih ne da. Potrebno jih je oblikovati v stavke, kajti stavki so z besedami izražene misli (prekleta slovnica!). Ljudje se navsezadnje sporazumevamo z govorjeno ali s pisano besedo. In te slednje s strani mladih ni v Vezilu.

Nekdo je zadnjič mimogrede vrgel: „Toliko tehnikov imamo,

in občani iz različnih krajev naše republike in nam pomagali pri odpravljanju posledic potresa. Delali so pri tistih delih, kjer je bilo najbolj potrebno. Spravljali so poljske pridelke, odvažali pohištvo iz hiš, čistili ruševine in delali pri novogradnjah in sanacijah stanovanjskih objektov.

V najtežjih trenutkih za našo občino, občane in delovne ljudi so nam bili ob strani vsi in to nam je dajalo moči, da smo tudi mi občani sprejeli odločne ukrepe za odpravo posledic potresa.

Ponovno je bila izpričana solidarnost do ljudi in krajev, ki jih je prizadela nesreča. To pa pomeni mnogo več kot samo delovni učinek, ki je bil in bo izredno pomemben, to je dokaz zavesti in predanosti samoupravni družbi, ki človeka ne pusti v stiski nikdar samega. Ne da se napisati, kaj smo v tistem trenutku, ko ste nam bili ob strani, občutili. Vse to nam je vlivalo moč in vero v lepši jutrišnji dan. Brez vaše prisotnosti, pomoči in dela, ki ste ga opravili, vsega tega ne bi zmogli. Premalo vam bomo rekli, če rečemo samo hvala, povedati bi vam morali vse tisto, kar so naši občani doživljali ob nesreči, ki jih

a kje za hudiča so? “ Pripomba gre lahko človeku skozi eno uho noter, skozi drugo ven. In večini gre. Toda nekdo je tisti, ki ob tem ne bi smel ostati ravnodušen. Kdo je to? Človek, ki se ukvarja s kadri? Tehniki? Vodstvo, družbenopolitične organizacije, samoupravni organi? Devica Marija? Za zadnjo sem prepričan, da ni. Kdo je potem to?

Snega res ni dosti, a če bi ga tudi bilo, ga ne bi mogli obsoditi, da je prekril sveže ideje. Travnike, ceste, pločnike že. Delavci komunale so tega zelo veseli.

TONI GAŠPERIČ

je prizadela. Ko so videli, da ste ob njih in da jim pomagate, so ponovno postali samozavestni, zato ne najdemo besed hvaležnosti, ker beseda ne more povedati tega, kar človek občuti, ko v stiski ni sam.

Vljudno vas prosimo, da prenesete našo zahvalo in priznanje za pomoč, ki ste nam jo nudili, vsem članom vašega kolektiva. Vse to bomo znali vedno ceniti, naša obveza pa je, da bomo pravilno, v skladu s prejetimi pravilniki, dodeljevali pomoč in da vse naše napore vložimo v to, da čimprej popravimo škodo, ki nas je prizadela.

Želimo vam mnogo uspehov pri vašem delu, da bi v letu, ki prihaja, dosegli vse tisto, kar si želite in da bi člani vašega kolektiva doživeli čimveč srečnih in prijetnih dni.

Se enkrat lepa hvala za vse, kar ste naredili za tolminsko občino.

Sprejmite tovariške pozdrave.

PRESEDENIK
IZVRŠNEGA
ODBORA

RENATO BIZJAK, dipl. oec.
PRESEDENIK ODBORA
ANTON LADAVA, dipl. pol.

predvsem zahvala Jožetu Gršiču in Niku Jakliču, ki sta se trudila, da bi ekipa le pravočasno prišla na tekmovanje. Gotovo ne smemo mimo pohvale Milanu Kremescu, Čedu Popoviču, Nikoli Švingerju, Zlatku Brincu in drugim, ki so se borili za ugled Beti in ki so kljub nočnemu delu prihajali redno na tekmovanje. Naša ekipa je v spopadu s petimi ekipami dosegla prvo mesto.

Na sestankih vedno znova poudarjamo šport in rekreacijo, a navadno ostanejo besede le na papirju. Mogoče pa se bo le našel kdo, ki bo napravil kaj spodbudnejšega, da bi se tudi ta problem premaknil za stopnico višje.

IVAN MALEŠIČ

BETI V VRHU MODNIH KONFEKCIJARJEV

Od 22. do 29. januarja je v Ljubljani sejem mode, ki se ga udeleži vsako leto tudi naša delovna organizacija. Na razstavnem prostoru, ki bo letos manjši kot prejšnja leta, bomo prikazali spalne srajce in pižame iz bombaža. Naš razstaveni prostor bo letos v hali A II Gospodarskega razstavišča in bo meril 80 kvadratnih metrov.

Naj ob tem omenimo samo še to, da sta bili kolekciji,

razstavljeni na zagrebškem velesejmu in na beograjskem sejmu „Moda v svetu“ lani zelo lepo sprejeti in pohvaljeni. V nekaterih jugoslovanskih revijah in časopisih je bilo celo zapisano, da se je prebila Beti v sam vrh modnih konfekcionarjev in da sta bili naši kolekciji nekaj najlepšega, kar si je lahko obiskovalec ogledal. Gotovo smo veseli takšnih in podobnih (neplačanih) pohval, še bolj pa bi bili zadovoljni, če bi nam komisija podelila katero od priznanj. Zaenkrat na Beti vse preradi pozabijo.

Vzroki slepote

Prof. dr. Stane Stergar

Ko govorimo o slepoti, se nam samo po sebi postavlja vprašanje: kako zmanjšati število ljudi z ugaslim ali oslabiljenim vidom? Odgovor bi bil: boj proti povzročiteljem slepote, torej preprečevanje. Vnaprejšnja zaščita nam bo dala ustrezne in zelene rezultate samo, če bomo poznali vzroke, ki vplivajo na uničenje vida. Če razčlenimo vzroke, ki jih ugotovimo ob registraciji slepih, bomo tiste, ki so pogostnejši za slepoto lahko ločili, od tistih, ki so izjemni. Temu bodo sledili tudi ustrezni varstveni ukrepi.

Vzroki slepote so po raznih državah in celinah zelo različni. Nekateri od njih, kot npr. trahom, onhocerkoza in variola, ki so v svetovnih statistikah na vrhu lestvice med vzroki slepote, so pri nas nepomembni, ker teh bolezni pri nas praktično ni več. Zelo pa zbolevali za temi boleznimi ljudje v Afriki in Aziji. Zato se v svetovni statistiki pokaže odstotek vzrokov na tak način in si je pač treba med prebivalstvom, kjer živimo narediti svojo lastno statistiko in načrtovati temu ustrezno preprečevanje.

Omeniti pa moramo, da se pri istem narodu skozi obdobja vzroki slepote tudi spreminjajo. Zato je treba statistične podatke obnavljati in sproti ugotavljati, kateri vzroki naraščajo in kateri upadajo. Pri nas so z leti nekateri vzroki za slepoto skoraj izginili iz naših statistik, kot npr. trahom, gonoreja očesa, skrofulozno vnetje očesnih vek, medtem ko se nekateri drugi pojavljajo pogosteje, kot npr. virusne bolezni očesa, diabetes in glavkom.

Vzroki za slepoto so lahko v vseh delih očesa in v živčnih poteh do centrov v možganski skorji. V sprednjem delu zrkla so v roženici, v šarenici, v leči, globlje v steklovini, v žilnici in

mrežnici in še bolj zadaj v živčnih poteh. Mnogo očesnih stanj s slabim vidom je prirojeno in tudi dednih. Odstotek slepih je zelo visok zaradi podedovanih vzrokov in to skoraj pri eni četrtini slepih. Dokazali smo celo, da ti dedni vzroki naraščajo. Take spremembe na očeh opazimo večinoma že pri rojstvu, a so kasneje dostikrat še izrazitejše. V izjemnih primerih se rodi otrok brez očesa, s povečanim ali zmanjšanim nerazvitem zrklo, rodi se otroci z degeneracijami na mrežnici ali z odmrlim očesnim živcem.

Med vzroki ne smemo prezreti toksoplazmoze, leptospiroze, tumorjev, poškodb ter slepote, povzročene zaradi vnetnih in degenerativnih sprememb na mrežnici, žilnici in na vidnem živcu. Take spremembe povzročajo razni strupi (tudi alkohol in nikotin), zelena mrena ali glavkom in boleznimi ožilja.

Pri nas imamo popisane in registrirane vse slepe osebe in smo na podlagi tega popisa sestavili statistični pregled vzrokov.

Najprej pogledajmo, koliko je slepih pri nas. V Jugoslaviji je sedaj registriranih približno 23.350 slepih oseb. Od tega je po republikah število naslednje: v Srbiji 4.757, Kosovo 1.616, Vojvodina 2.311, Hrvatska 4.292, Slovenija 1.811, Črna gora 1.132, Bosna 3.675 in Makedonija 3.840 slepih. Približno je na 100.000 oseb 1,01 do 1,03 promile slepih, kar ustreza odstotku slepih v evropskih državah. Kot smo že omenili, je ta odstotek v nekaterih državah Afrike in Azije mnogo večji.

V naši republici je torej okrog 1.811 oslepelih oseb. Pri teh je pa odstotek izgubljenega vida različen. 21,1 % ima izgubo vida od 90 - 95 %, 78,9 % pa nad 95 %. Več ko tri četrtine slepih spada torej v skupino, ki je po veljavnih predpisih upravičena do tuje pomoči.

Če pogledamo po spolu, opazimo, da je več slepih moških (58 %) kakor žensk (42 %). To si razlagamo tako, da je na delovnih mestih, ki so zelo izpostavljena vzrokom za oslepitev, več moških kakor žensk.

Zanimivo je tudi povezati slepoto s poklicem. Opazili smo, da je največji odstotek slepih med nekvalificiranimi delavci (30,4 %). Teh delavcev je v splošnem dosti, so pa zelo izpostavljeni tudi očesnim travmam in boleznim. Velik je tudi odstotek med tistimi brez poklica (14,2 %). To so predvsem tisti, ki so slepi že od rojstva zaradi prirojenih anomalij, ali pa so otroci, ki so oslepelili že v predšolski dobi. Zelo blizu tem je odstotek (13,3 %) šolske mladine, podobno so zastopani kvali-

ficirani delavci, obrtniki in kmetje. Pri uslužbencih je odstotek nižji (5,6 %), pri gospodinjah pa zopet višji (10,0 %).

Če hočemo pogledati, kateri deli očesa so pri slepoti največkrat prizadeti, ugotovimo, da je v celoti najpogostnejši sedež oslepitev očesno zrklo, in sicer skoraj v 30 %. Pri tem so upoštevane tudi prirojene spremembe zrkla, ki jih je kar 8 %. Posebej je upoštevana visoka kratkovidnost z vsemi svojimi komplikacijami (odstop mrežnice!), ki povzročajo slepoto v 17,5 %. Obolenja notranjih očesnih mren (šarenica, žilnica in mrežnica) so prizadete pri slepih v 15 %, leča v 9 %, pri čemer ima veliko vlogo prirojena siva mrena. Zelena mrena ali glavkom povzroča slepoto v 7 %, tudi roženične bolezni povzročajo slepoto v prav tolikšnem odstotku. Očesni živec, ki je bil prizadet že od rojstva ali pa je zbolel kasneje, je pri slepih zastopan s 7,2 %.

Najzanimivejši pregled nam dajo vzroki slepote, to se pravi načini, kako pride do obolenj posameznih delov očesa. Najpogostnejši vzroki so prirojene in dedne okvare zrkla, ki z 21,9 % predstavljajo pomemben delež. Zelo pomembne so poškodbe z 19,8 % in infekcije očesa s 13,6 %. Že prej omenjene komplikacije pri kratkovidnosti so vzrok slepote kar v 17,5 %. Splošna obolenja organizma, kamor spada tudi diabetes ali sladkorna bolezen, povzročajo slepoto v 5 %. Obolenja centralnega živčnega sistema vodijo do slepote pri 2,1 % slepih. Pridobljena zelena mrena brez prirojenih primerov je vzrok slepote v 5 %.

Prvo mesto zavzemajo torej hereditarni (dedni) in kogenitalni (prirojeno) vzroki in pomenijo enega od najvažnejših problemov pri preprečevanju slepote, in sicer zato, ker ti vzroki še naraščajo.

Poškodbam so vzrok eksplozivi, strelji in razni mehanično - fizikalni in kemični vzroki. Prizadete so bile v vojni, pri delu na delovnem mestu in izven njega. Število eksplozivnih poškodb je bilo po vojni precejšnje, saj je bilo povsod najti eksplozivni material, s katerim so neprevidno ravnali predvsem otroci, pa tudi odrasli. Zato imamo med slepimi še vedno 5,3 % vojaških vojni invalidov.

Pri infekcijah bi omenili, da je bila včasih zelo pomembna tuberkuloza očesa, ki pa močno upada kot vzrok slepote. Glede trahoma imamo še nekaj starih slepih iz dobe, ko je bila to v Pomurju še huda in razširjena bolezen. Danes trahom pri nas ni več vzrok za slepoto. Isto

velja za očesno skrofulozo, ki je zaradi boljših higienskih in socialnih razmer z dvigom življenjskega standarda izginila kot vzrok slepote.

Po statistiki Svetovne zdravstvene organizacije je na svetu več kot deset milijonov slepih. To je ogromno število. Pri nas so zelo pomembni prirojeno in dedni vzroki za slepoto. S to problematiko se ukvarja genetika kot veda, ki na osnovi genov ugotavlja možnosti za prirojeno in dedne anomalije na splošno, pa tudi na očesu. Za probleme genetike se vse bolj zanima znanstveni in zdravstveni svet zahodnih in vzhodnih znanstvenih centrov. V življenje uvajajo genetična načela v obliki genetičnih servisov in posvetovalnic za zakonske pare.

Tudi najboljša kurativa (zdravljenje obolelih) ne bo bistveno zmanjšala odstotka slepih. Odločno pa bo poslegla na to področje preventiva. S preprečevalnimi ukrepi prihranimo človeku bolečino in skrb, ki sta posledica slepote in so tu vsi materialni stroški dobro naložen kapital. Poleg osebnih težav slepih bomo tako rešili družbo velikih bremen, ki jih daje za zdravljenje, rehabilitacijo in pomoč slepim zaradi invalidnosti.

VAROVANJE VIDA V OTROŠKI DOBI

Prim. dr. Tone Žel

Morda ni povsem pravilno, da cepimo pojem zdravja in primerjamo težo ene bolezni s težo druge. Vendar nam bo le vsakdo pritrnil, da je vid človeku najdražji čut in da so zdrave oči med najbolj dragocinim, kar prinese otrok s seboj na svet. Zato je toliko večja tudi naša dolžnost, da ohranimo otroku oči zdrave in da mu omogočimo pravilen razvoj vida.

Zaradi doslednosti naj omenimo, da ogrožajo vid že vrojene in prirojene bolezni ter hibe, toda njih preprečevanje spada v območje genetičnih servisov - žal, da takih pri nas še ni - in pa posvetovalnic za nosečnice. Skrb za otrokove oči po rojstvu in v prvih letih tja do šole pa je ob današnji organizaciji zdravstvene službe skoraj izključno na ramenih staršev in deloma vzgojiteljev v vrstah, kolikor jih otroci pač obiskujejo. Oči so namreč ob rojstvu le na videz že popolnoma razvite, njihova funkcija, torej vid, je še na prav nizki stopnji. Razvija se šele z uporabo v pravih okoliščinah do normale vse do petega leta starosti. Prav v teh letih pa so sistematični pregledi oči pri nas

(Nadaljevanje prihodnjic)

Miselnost industrije predvsem v večji pripravljenosti sodelovati s šolami (izdelava kadrovskih potreb, sodelovanje

pri izdelavi profilov, učnih načrtov, v občinskem merilu pri reševanju kadrovskih in prostorskih problemov šol). Miselnost izvajalcev pa predvsem v tem, da se ne smejo oddaljevati od delovnega procesa in da se mo-

rajo nenehno vračati v OZD, da spoznajo novo tehnologijo ne samo teoretično, ampak v praksi, čeprav morajo morda zato žrtvovati del svojega prostega časa. To je del njihovega stalnega izobraževanja.

V. POTREBE IN REALIZACIJA KADROV DO LETA 1980:

Do leta 1980 potrebujemo naslednje profile	plani-rana potreba	Realizacija: izrednih šol	izobraž. ob delu	skupno	— ali +
diplomiran ing. magister	30	—	10	10	— 20
dipl. ing. tekstila	170	60	10	70	—100
tekstilni inženir	250	50	50	100	—150
tkalski tehnik					
predilski tehnik					
tekst. — kemijski tehnik	800	570	50	620	—180
konfekcijski tehnik					
pletilski tehnik					
tekstilni delovodja	50	—	50	50	—
konfekcijski krojilec					
konfekcijski šivalec					
konfekcijski likalec	1.700	1.900	—	1.900	+200
krojač					
šivilja					
barvar					
tiskar					
apreter	800	šol ni	300	300	—500
urejevalec predil. strojev					
urejevalec tkalskih strojev					

Kaj se je dogajalo pred sto leti?

Poglejmo, kaj se je dogajalo pred sto leti — leta 1877! Januarja so javnost vznemirjale vesti o nevarni zaostitvi nemško-francoskih odnosov, v Budimpešti pa so tajno podpisali rusko-avstroogrsko konvencijo o razdelitvi interesnih območij na Balkanu. Aprila je Rusija napovedala vojno Turčiji, maja pa je na ruski strani stopila v vojno tudi Romunija. V drugi polovici maja je bila v Franciji ustavna kriza.

V Srbiji je mladi knez Milan Obrenović spomladi in poleti dokazal, kako se zna norčevati iz ljudskih poslancev in da je prav tako zvit kot njegovi ministri na čelu z Jovanom Ristićem.

V začetku julija se je rodil Herman Hesse, bodoči književnik in dobitnik Nobelove nagrade; sredi istega meseca so ruske čete mnogo počasneje, kot so pričakovali, zasedle prelaz Šipka na Balkanu.

VOJNE NA BALKANU

3. septembra je umrl Adolf Thier, državnik in pisatelj Zgodovina francoske revolucije v šestih zvezkih, bolj znan po tem, da je v krvi zadušil pariško komuno.

Tega leta je Edison iznašel mikrofon in v sodelovanju s Krossom fonograf.

December je napovedal pomen naslednjega leta: Rusi so

po več mesecih obleganja zavzeli Plevno, strli turško fronto in krenili proti Carigradu. Srbija je bila zopet v vojni s Turčijo in je do konca leta zavzela Pirot. V zadnjih dneh leta je umrl v emigraciji Gustav Courbet, slikar težkega delavskega vsakdana in odločni nasprotnik francoskega drugega cesarstva.

Če pogledamo globlje in širje, so v tem letu dozorele državniške zamisli dveh pomembnih zgodovinskih pojavov. Obe sta bili tako dolgoročni, da se je njun vpliv poznal vse dvajseto stoletje.

NEMŠKI ŽIVLJENJSKI PROSTOR

Eden teh pojavov je povezan z nemškim rajhom. Ta je vse bolj postajal zagovornik nemškega velikega življenjskega prostora in je prepričeval svoje državljane, da si morajo ta cilj priboriti, če ne drugače, tudi z orožjem. V prihodnjih letih je postala ta zamisel bistvo širokega gospodarskega in zunanje-političnega imperialističnega programa, in s te osnove so se v devetdesetih letih devetnajstega stoletja odpravili osvajat svetovno moč. Ta pot je pripeljala do tega, da je bila država dvakrat, 1914. in 1939., glavni pobudnik velikih vojn, pa tudi tega, da je jeseni 1918 občutila grenkobo hudega poraza in spomladi 1945 katastrofo zloma.

VELIKA BOLGARIJA

Drugi pojav se je oblikoval v vojni na Balkanu 1877. leta. Gre za zasnovo Velike Bolgarije, ki je bila najprej taktično sredstvo zunanje politike carstva Romanovih, vendar se je kmalu povezala s skrajnimi nacionalističnimi težnjami bolgarskih desničarskih slojev in z ambicijami nemških dinastij na bolgarskem prestolu. Ščasoma se je iz tega rodila lokalna balkanska težnja po veliki državi, ki je vnaprej zanikala obstoj drugih narodov na Balkanskem polotoku in njihovo pravico do lastne države.

Zanimivo je, da so bili zagovorniki obeh konceptov v obeh svetovnih vojnah na isti strani fronte in da so pripadniki teh dveh narodov krenili na pot osvajanja ozemelj drugih narodov, oboji pa so dočakali vojaški in politični zlom.

MORDA NE VESTE . . .

— da je bilo v letu 1976 izdanih ali podaljšanih v metliški občini 680 potnih listov,

da je v naši občini voznikov B kategorije 1001, A 158, C 238 in tako dalje,

— da so od 16. marca 1976 pa do konca leta registrirali po novem sistemu registracije 1180 motornih vozil . . .

Zamenjava dovoljenj

Po novem zakonu o varnosti prometa bodo morali lastniki vozniških dovoljenj stare knjižice zamenjati z novimi. Da ne bi prihajalo do zastojev in nepotrebne jeze, prosi referat za promet pri tajništvu za notranje zadeve skupščine občine Metlika občane, naj prinesejo trideset dni pred iztekom veljavnosti vozniškega dovoljenja v njihove prostore dve sliki velikosti 35 milimetrov krat 45 milimetrov. Sliki ne smeta biti starejši od šest mesecev. Naj vas seznanimo še z uradnimi dnevi in urami: v torek in petek delajo za stranke od 7. do 14. ure, v sredo pa od 7. do 16. ure. Prosimo vas, da to upoštevate, kajti le tako bo delo lahko nemoteno potekalo.

Ob zamenjavi obrazcev morate prinesiti s seboj tudi staro vozniško dovoljenje. Edino prav je, da vozilo registrirate ob uradnih dnevih, kajti takrat dela tudi zavarovalna skupnost Triglav na Trgu svobode. To zadnje samo mimogrede.

Obiskali smo Dugo Reso

To je bilo še lani, ko smo delavci Beti obiskali Pamučno industrijo v Dugi Resi. Obisk je sovpadal s praznovanjem dvajsetletnice Beti. Ne moremo reči, da je bil to „navaden“ obisk. To je bilo utrjevanje sodelovanja med našima delovnimi organizacijama, tako na delovnem področju kot tudi drugje. Dan obiska je bil deževen in meglen, zato pa je bilo v avtobusu toliko boljše razpoloženje. Vožnja ni dolgo trajala. Po dobri uri smo prispeli v Dugo Reso.

Pričakali so nas predstavniki delovne organizacije Pamučne industrije, ki so nam zaželeli dobro počutje med njimi. Povedali so nam nekaj najosnovnejših podatkov o svoji delovni organizaciji. Po zajtrku v njihovi menzi smo pričeli s tekmovanji. Od sedmih disciplin, v katerih smo se pomerili, smo v treh zmagali, štiri pa smo izgubili. Če bi se na srečanje bolje pripravili, bi bili rezultati tekmovalni gotovo boljši, je pa tudi res, da najboljši tekmovalci niso šli z nami. Po končanih tekmovaljih je bilo tja do večera zelo veselo in vsi udeleženci izleta si česa podobnega še želimo.